

RAUDONUKĖS ATVEJO VALDYMAS UGDYMO ĮSTAIGOJE

Raudonukė – tai ūmi virusinė infekcija, pasireiškianti karščiavimu, makulopapuliniu bėrimu bei limfmazgių reakcija. Vaikams raudonukė – visiškai nesunki liga: visi klinikiniai simptomai lengvi, liga greitai praeina, komplikacijos itin retos. Didžiausią problemą raudonukė sukelia nėščioms moterims: raudonukės virusas pasižymi stipriu teratogeniniu (sukeliančiu genų arba chromosomų mutaciją, gemalo raidos sutrikimus) poveikiu, todėl raudonuke susirgus nėščiai moteriai kyla didelis apsigimimų pavojus. Raudonukės virusas yra RNR turintis virusas, priklausantis *Togavirus* šeimai.

Infekcijos šaltinis – sergantieji raudonuke. Labiausiai užkratą jie platina tuomet, kai būna išberti, tačiau virusus į aplinką išskiria ir keletą dienų iki, ir po bėrimo. Iš sergančiojo organizmo raudonukės virusas išsiskiria apie dvi savaites: iki 10 dienų prieš atsirandant bėrimams ir kelias dienas išbėrus. Užkratas plinta oro lašiniu būdu. Užsikrečiama būnant vienoje patalpoje su sergančiuoju. Nėščios moterys, dirbančios vaikų kolektyvuose (pvz., darželiuose, mokyklose ir kt.), gali užsikrėsti nuo lengvomis, kartais net nepastebimomis raudonukės formomis sergančių vaikų.

Inkubacinis raudonukės periodas trunka 15-24 dienas. Vaikai ar suaugusieji ja perserga nesunkiai: 2–3 dienas karščiuoja, atsiranda bėrimas, kuris trunka nuo kelių valandų iki 2–3 dienų. Sergant raudonuke dažnai padidėja pakaušio limfmazgiai, tačiau tai nėra patikimas diagnostikos požymis. Tipiškiausias epideminio parotito požymis – seilių liaukų patinimas. Būdingi taip pat tokie simptomai kaip karščiavimas, galvos skausmas, nuovargis, apetito stoka.

Patikimiausia raudonukės **profilaktikos priemonė** – **raudonukės vakcinos skiepijimas**. Skiepijama kombinuota tymų-epideminio parotito-raudonukės (MMR) vakcina. Vakcina skiepijama antraisiais gyvenimo metais, jos antroji dozė – ikimokyklinio amžiaus vaikams.

NVSC veiksmai siekiant suvaldyti raudonukės plitimą:

Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos, gavęs informaciją apie raudonukės atvejus, nedelsdamas imasi visų tarptautinių sveikatos organizacijų rekomenduojamų veikslių raudonukei suvaldyti:

1. Atlieka kiekvieno įtariamo ar patvirtinto raudonukės atvejo epidemiologinį tyrimą;
2. Išsiaiškina sąlytį su sergančiais turėjusius asmenis, sudaro jų sąrašą;
3. Teikia rekomendacijas sąlytį turėjusiems asmenims dėl skiepų;
4. Konsultuoja sąlytį turėjusius asmenis apie raudonukės ir sveikatos stebėsenos svarbą;
5. Atsižvelgdamas į teisės aktų reikalavimus, praneša atsakingoms institucijoms apie užregistruotus raudonukės atvejus;
6. Informuoja visuomenę apie registruotus raudonukės atvejus, apsisaugojimo priemones.

Ugdymo įstaigos veiksmai siekiant suvaldyti raudonukės plitimą

1. Pastebėjus galimus raudonukės požymius susirgusįjį būtina izoliuoti, pranešti vaiko tėvams ir rekomenduoti kreiptis į asmens sveikatos priežiūros įstaigą.
2. Sužinojus apie nustatytą / įtariamą atvejį pateikti informaciją NVSC.
3. Bendradarbiauja su NVSC siekiant išsiaiškinti sąlytį su sergančiais turėjusius asmenis.
4. Padeda informuoti sąlytį turėjusius asmenis.
5. Konsultuojasi su NVSC.

Nuoroda į metodinę medžiagą: http://www.ulac.lt/uploads/downloads/leidiniai/raudoniuke_p.pdf